

WWF Magyarország

Álmos vezér útja 69/a
Budapest
1141

Tel: (1) 214 5554
Fax: (1) 212 9353
panda@wwf.hu
www.wwf.hu
Adószám:18226814-2-42

LIFEinFORESTS projekt hozzájárulása a szakmapolitikai célok eléréséhez

Az Európai Unió LIFE programjából 2014–2019 között finanszírozott LIFEinFORESTS – Élet az Erdőben „Továbbfejlesztett kommunikáció, együttműködés és kapacitásbővítés a Natura 2000 erdők biodiverzitásának megőrzése érdekében” projekt alapvető célja a Natura 2000 hálózatba tartozó magyarországi erdők megfelelő kezelésével kapcsolatos szakmai párbeszéd beindítása volt, az erdők kezelésében érintett szakemberek és partner szervezetek széleskörű bevonásával.

A célkitűzést elsősorban a több funkciójú, természetközeli erdőgazdálkodás lehetőségeinek egyeztetésén, népszerűsítésén, keresztül kívántuk elérni. Ennek érdekében olyan szakmai háttérrel, illetve kommunikáción és tudásmegosztáson alapuló eszközrendszerrel dolgoztunk ki, amely munkájuk során támogatja a szakembereket az erdők természetességének növelésében, a biológiai sokféleség csökkenésének megállításában. A megvalósított szakirodalmi közlések és képzési tevékenységek során is ezen ismereteket közvetítettük a szakmai célközönség felé. Kiemelt cél volt emellett a természetvédelmi erdőkezelés fogalmának szélesebb körű bevezetése és megismertetése.

Az erdészeti és természetvédelmi ágazatról is elmondható, hogy a szereplők megszólításához elengedhetetlen a személyes kapcsolat, illetve a helyi társadalmi-gazdasági viszonyok és szakmai kihívások ismerete. Ehhez a munkához alapvető feltétel a megfelelő projekt-konzorcium, mely biztosítja a megfelelő kapcsolati tőkét és segít a kulcsfontosságú szakmai szereplők elérésében, mozgósításában. Esetünkben a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság, a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, a Magánerdő Gazdálkodók Országos Szövetsége, az Országos Erdészeti Egyesület, a Pilisi Parkerdő Zrt., az Európa Média Nonprofit Kft., valamint a WWF Magyarország Alapítvány (mint koordináló kedvezményezett) alkotta a munkaközösséget. A megvalósult tevékenységek között a megalapozó tanulmányok, a szakmai közönség igényeire szabott információs kézikönyvek, oktatási segédanyagok és nemzeti parki periodikus kiadványok is készültek.

A projektben kiemelkedően fontos szerepet játszottak a személyes találkozást lehetővé tevő alkalmak: ágazati és ágazatközi kerekasztal-beszélgetések, információs napok, tanulmányutak, tanfolyamok. Ezek az események adtak alapot, megfelelő környezetet a szakmai eszmecserékhez, elősegítették a spontán együttműködést. A tevékenységek során elsősorban a professzionális szakmai közönségre – erdészeti szakirányítókra, igazgatási szervek munkatársaira, erdészeti és természetvédelmi tudományos műhelyek munkatársaira, valamint az erdőtulajdonosi, erdőgazdálkodói közönségre – fókuszáltunk. A projekt egyik legjelentősebb szakmai eseménye volt a több mint 200 gyakorlati szakember részvételével Sopronban, 2017. március 21–22-én lezajlott „Élő Erdő Konferencia”. A plenáris ülés során külföldi előadók osztották meg tudásukat, szakmai tapasztalataikat a résztvevőkkel, majd ezt követően a hazai kérdések megvitatására a szekcióülések keretében került sor. A projekt előrehaladásával ismertük fel az igényt, hogy a szakirányú oktatási intézményekben is szükség és igény van a projekt által nyújtott szakmai támogatásra, így a későbbiekben velük (középképzés diákokkal és egyetemi hallgatókkal) bővült a megszólítottak köre.

PILISI PARKERDŐ ZRT
PARKERDŐ AZ ÉMELÉK

WWF Magyarország

Álmos vezér útja 69/a
Budapest
1141

Tel: (1) 214 5554
Fax: (1) 212 9353
panda@wwf.hu
www.wwf.hu
Adószám:18226814-2-42

A kerekasztal-beszélgetések és információs napok tapasztalatai

A kommunikációs akciósomagban kaptak helyet a projekt szakmai közönséget megszólító tevékenységei. Az események alkalmával moderált, de kötetlen beszélgetésre nyílt lehetőség, melynek fő célja a szakmai és más (pl. költségvetéssel kapcsolatos) problémák, javaslatok egyeztetése, megvitatása volt. A szélesebb kereteket meghatározó szakmapolitikai kérdések egy része ugyancsak előkerült a találkozók során.

A nemzeti park igazgatóságok nézőpontja(i)

A természetvédelmi ágazati workshopok célja volt, hogy a természetvédelmi ágazati szereplők, döntéshozók összehangolhassák a Natura 2000 erdőkkel kapcsolatos szakmai elképzeléseiket, és egy egységesebb koncepciót alakítsanak ki. A természetvédelmi szempontból adott cél elérése érdekében az egyes erdőtípusok kezelésére vonatkozóan azok elhelyezkedése, aktuális állapota és erdőgazdálkodási jellemzőinek figyelmebevételével uniformizált, általánosan alkalmazható kezelési előírások kialakítása csak részben lehetséges. A nemzeti park igazgatóságok meghívott szakemberei az erdőket három nagy témakörre (hegy- és dombvidéki erdők, síkvidéki-alföldi erdők, ártéri erdők) bontva tárgyalták. Elmondható, hogy az általános észrevételek mellett viszonylag kevés olyan konkrét szakmai elvárás fogalmazódott meg, amelyet a jelenlegi gyakorlathoz képest erősíteni lenne szükséges. Ugyanakkor a projekt során íródott megalapozó tanulmánykötet (Az erdőgazdálkodás hatása a biológiai sokféleségre) alapján is kijelenthető, hogy a kijelölés szempontjából fontos élőhelytípusok, illetve fajok esetében egységesebb és letisztultabb kezelési elvek alkalmazására van szükség a hazai Natura 2000 hálózat egész területén.

Az egyik workshop alkalmával felmerült egy továbbgondolásra érdemes ötlet, miszerint a Natura 2000 program pozitív hatásait az önkéntesség, illetve a gazdálkodók egyéni szerepvállalásának támogatásával lehetne erősíteni, hasonlóan a nem erdős területeken már régóta működő agrár-környezetgazdálkodási programokhoz (ÉTT, majd MTÉT). Az MTÉT programot az önkéntes vállalatok fejében folyósított támogatások, különösen azok nagyságrendje tette igazán vonzóvá a gazdálkodók számára. A párhuzamot követve a Natura 2000 erdők esetében is növelni kellene az önkéntes vállalatok arányát, s az azokért kapható kompenzáció nagyságát is.

Az ágazatközi kerekasztalok főbb tapasztalatai és megállapításai

A projekt keretében megvalósult ágazatközi kerekasztalok fő célja az volt, hogy az egyes csoportok képviselői – erdőgazdálkodók, erdészeti és természetvédelmi hatósági szakemberek – megismerhessék egymás szakmai álláspontját, illetve kiemelten annak háttérét. Erre építkezve pedig akár eltérő álláspontok közelítése, esetleg feloldása, továbbá a Natura 2000 hálózat működési tapasztalatainak összegyűjtése is megvalósulhatott, így a rendezvénysorozat a Natura 2000 célkitűzések hatékonyabb megvalósítását is elősegítette. A kerekasztalok az erdészeti igazgatóságok területi felosztását követve 10 helyszínen kerültek megrendezésre. A rendezvénysorozatot összefogó Országos Erdészeti Egyesület megállapításokat, javaslatokat, következtetéseket elsősorban a természetvédelmi oltalom alá nem tartozó, Natura 2000 hálózat részét képező területekre fogalmazott meg. Fontos észrevétel volt, hogy a Natura 2000

PILISI PARKERDŐ ZRT
FARKERDŐ AZ EMBEREIÉRT

WWF Magyarország

Álmos vezér útja 69/a
Budapest
1141

Tel: (1) 214 5554
Fax: (1) 212 9353
panda@wwf.hu
www.wwf.hu
Adószám:18226814-2-42

erdőket érintő adatállományok nem teljes mértékben nyilvánosak, vagy érhetők el minden érintett számára. Esetenként gondot okozhat, hogy a földrészlet szintű nyilvántartás és a MePAR térképi adatbázisa között tapasztalható eltérések. Az ágazatok képviselői hangsúlyozták, hogy a fenntartási tervekben található élőhelykezelési javaslatok – bár ezek minden területre még nem állnak rendelkezésre – az erdőgazdálkodó, valamint az erdészeti hatóság számára is fontos támpontot nyújthatnak, ugyanakkor jogi szempontból nem kötelező érvényűek.

A fenntartási tervek készítésével kapcsolatosan fontos kiemelni, hogy a megelőző egyeztetések igen kedvező hatásúak. A fenntartási tervek előkészítése során a természetvédelmi kezelő és a területhasználók – köztük az erdőgazdálkodók – munkakapcsolatba kerülnek. Ez a természeti értékek védelmével kapcsolatos szakmai nézőpontok közelítése mellett alkalmat ad arra is, hogy a kijelölés kori koncepciót megismerhessék, esetlegesen az akkor keletkezett konfliktushelyzeteket tompítsák. A fenntartási tervek készítése jó ütemben halad, 2020-ig minden különleges természetmegőrzési területre elkészülnek.

Az elhangzott vélemények szerint kiemelkedő problémát jelentenek a Natura 2000 értékek védelmét háttérbe szorító vízügyi, vízrendezési tevékenységek, melyeknek közvetlen vagy közvetett hatására az erdei élőhelyek átalakulhatnak, ökológiai állapotukat tekintve leromolhatnak. Országszerte jelentős kihívást okoz továbbá a Natura 2000 céloknak leginkább megfelelő, természetes folyamatokra alapozó erdőgazdálkodásban a magas vadlétszám, mely nemcsak az erdő felújítását veszélyezteti, hanem sok esetben a közösségi jelentőségű fajokra is rendkívül nagy nyomást gyakorol. Ezen felül a Natura 2000 hálózatba tartozó közösségi jelentőségű erdei élőhelytípusok természeti állapotának megőrzése, de különösen annak fejlesztése a rendes gazdálkodási tevékenységhez képest esetenként többletforrásokat igényelhet, mely nem minden esetben áll a gazdálkodó rendelkezésére.

Nagyon fontos kiemelni, hogy az erdészeti és természetvédelmi ágazati szereplők általában közös erővel törekszenek a konszenzusos, harmonizált erdőgazdálkodási-termesztvédelmi kezelési koncepció kidolgozására. Ebben az erdészeti hatóság – erdőtervezési és erdőfelügyeleti tevékenysége során jelentősen korlátozott erőforrásai és csökkenő jogosultsági eszköztára ellenére – kulcsszerepet tölt be.

Többször felmerült, hogy az erdők funkcióit a rendeltetések egyértelműbb elkülönítésével jobban lehetne érvényesíteni. Az adott rendeltetésnek kell alárendelni a kezelési tevékenységek megtervezését és megvalósítását. Ugyanakkor ez sok esetben nehezen lenne megoldható, mivel az erdők hasznosítását nagyon kevés esetben lehet kifejezetten egy cél szerint végezni.

Információs napok a magán erdőtulajdonosok tájékoztatására

A Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége (MEGOSZ) által szervezett Natura 2000 információs napok célja az volt, hogy a hálózatba tartozó erdők tulajdonosait, illetve az erdőgazdálkodókat, erdészeti szakirányítókat megszólítva bővítse a Natura 2000, a természetközeli erdőgazdálkodás, illetve az elérhető EU-s támogatási források témakörében rendelkezésükre álló információikat. Ennek érdekében a MEGOSZ a szakközöniséget

PILISI PARKERDŐ ZRT
FARKERDŐ AZ EMBEREKÉRT

közvetlenül, személyes módon, levélben hívta meg a rendezvényeire. Az eseménysorozat regionális alapon szervezett 15 rendezvénye ennek megfelelően sikeresen zajlott, több mint 800 résztvevő jelenléte mellett. Ezek a személyes találkozók alapozták meg azt a „bizalmi légkört”, amely előfeltétele volt az új tudás el-, illetve befogadásának, valamint a jövőbeli közös munkának. A fórumokon sikerült a lehető legtöbb információt átadni a Natura 2000 erdők kezeléséről, a biodiverzitás és az erdészeti gyakorlat kapcsolatáról, fejlesztési lehetőségeiről.

A rendezvények tapasztalatai alapján megállapítható, hogy az erdőbirtokosságokhoz tartozó tulajdonosok többsége nem helyi lakos, jellemzően nem rendelkezik semmilyen erdészeti szaktudással, és az erdőgazdálkodás iránt sem mutat különösebb érdeklődést. A tulajdonosok általában évente egyszer, a közgyűlés alkalmával kerülnek kapcsolatba az erdővel, amikor az évi osztalék kiosztása történik. A tulajdonosok a minél nagyobb osztalék elérésében érdekeltek, s mivel személyes kötődésük nincs az erdőhöz, a fenntartható erdőhasználat alapelvei iránt jórészt közömbösséget tanúsítva, csupán gazdasági haszonforrásként tekintenek az erdőre.

Az információs napok során nagy fogadókészség övezte az igénybe vehető támogatásokkal kapcsolatos tájékoztatókat. Az erdő-környezetvédelmi támogatások bemutatása a résztvevők jelentős részének újdonságot jelentett. A rendezvénysorozat adott lehetőséget a Natura 2000 hálózattal kapcsolatos alapvető információk átadására is, bemutatva magát a hálózatot, továbbá azt, hogy mit és hogyan tehet a Natura 2000 célok megvalósulásáért egy erdőgazdálkodó. Az információs napok segítették a helyi kapcsolatok kialakulását és erősödését. Sok esetben ugyanis a tulajdonosi, erdőgazdálkodói kör tagjai elszigeteltek, kevés helyről jutnak információhoz.

A projekt célcsoportjai közé ezen rendezvények kiegészítéseként került bevonásra a következő szakember-generáció. A hazai erdészeti szakgimnáziumokat az információs napok programjához hasonló ismeretanyaggal járta végig a MEGOSZ (Duska József) és a WWF Magyarország (Bódis Pál), a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karának diákjai és oktatói pedig az erdészeti és természetvédelmi ágazat elismert szakembereinek előadásait hallgathatták meg egy öt alkalomból álló előadásorozat keretében. A rendezvények ráirányították a figyelmet arra, hogy mennyire fontos lenne a Natura 2000 hálózattal kapcsolatos részletes ismeretek szerepeltetése a szakoktatás tanterveiben.

Külföldi és belföldi tanulmányutak

A projekt során megvalósult tanulmányutak elsődleges célja a jó példák, gyakorlati tapasztalatok megismerése volt. Emellett ezek az alkalmak nagyban elősegítették a résztvevők szakmai kapcsolatainak erősítését is, valamint lehetőséget adtak a kiterjedt szakmai eszmecsere. A nemzetközi tanulmányutak úticéljainak kiválasztásakor a hangsúly a Magyarországon nem elérhető példák bemutatásán volt. Ennek érdekében a környező országokban kiválasztott helyszínek közt számos természetes módon működő, esetleg nagymértékben őserdei viszonyokkal (Pl. Bialowieza, Lengyelország) jellemezhető állományba kaptak kalauzolást a helyi szakemberektől a résztvevők.

WWF Magyarország

Álmos vezér útja 69/a
Budapest
1141

Tel: (1) 214 5554
Fax: (1) 212 9353
panda@wwf.hu
www.wwf.hu
Adószám:18226814-2-42

A bemutatott példákon keresztül a résztvevők megismerkedhettek a gazdasági és természeti értékek lehető legmagasabb szintű összeegyeztetését alapul vevő, esetenként Pro Silva alapelvek szerinti gazdálkodás alapjaival, továbbá természetvédelmi kezelés kihívásaiba kaphattak gyakorlatias szemléletű betekintést. Minden területen volt lehetőség az inváziós fajok kezelésével, kordában tartásával kapcsolatos kérdések megvitatására. A tanulmányutak közül szakmai tartalmát tekintve sok szempontból kiemelkedett a bajorországi látogatás, ahol a résztvevők megismerkedhettek a marteloszkópos jelölés módszerével. A hazai viszonyokra is adaptálható eljárást a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság szakemberei a „*Fahasználatok természetvédelmi szempontú jelölése, különös tekintettel a Natura 2000 erdőkre*” című, 5 alkalommal, a Bükkalján (Bogácson, illetve Cserépfalun), mintegy 200 fő részvételével megtartott, kétnapos tréningjükbe beépítették, illetve a létrehozott marteloszkóp tanpályán a gyakorlati oktatásban is hasznosították. Sokaknak inspiráló volt látni a gyakorlati megvalósulását ennek az itthon még éppen elinduló módszernek.

A belföldi tanulmányutak kiemelt célja elsősorban a hazai jó gyakorlatok bemutatása volt. Kézzelfogható példákon keresztül, a tájegységi adottságokkal, gazdasági sajátosságokkal is megismerkedve gyűjthettek tapasztalatokat a Natura 2000 célkitűzéseknek megfelelő erdőgazdálkodás lehetőségeiről, például a Zemplénben, magán erdőgazdálkodóknál (Laczkó Péter, Szentesi Zoltán) és önkormányzati tulajdonú erdőben, vagy a mecseki tanulmányút során a Mecsekerdő Zrt. kísérleti szálaló erdőállományaiban. A természetvédelmi erdőkezelés szempontrendszerével ismerkedhettek az Őrségi és a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság által kezelt területekre ellátogató tanulmányutak résztvevői.

Az erdőtörvény módosítását kísérő szakmapolitikai együttműködés

A projekt alapvető célkitűzése volt a Natura 2000 erdők kezelését biztosító jogszabályi környezet előremutató elemekkel történő fejlesztése. A projekt futamidejével párhuzamosan olyan gazdasági-társadalmi-politikai folyamatok érvényesültek, amelyek nem tették lehetővé e téren az előrelépést. Az időszak legfontosabb szakmapolitikai együttműködési lehetősége az erdőtörvény módosítása volt, amely valamennyi érintett fél formális bevonásával zajlott. A projekt konzorcium résztvevői mint érintettek – a szakmai egyeztetések ellenére eltérő érdekek mentén vettek részt a folyamatban, amelynek végeredménye a Natura 2000 erdőterületek kezelése során a gazdálkodói érdekek megjelenését erősíti..

A 2009. évi XXXVII. törvény (erdőtörvény) 2017. évi módosítása a Natura 2000 területen álló erdők kezelésére vonatkozó korlátozásokat általánosan és speciálisan is új alapokra helyezte. Ilyen változtatásként említendő, hogy az alacsonyabb természetességű (származék) Natura 2000 erdőben a kötelező fenntartáson túl nem jelennek meg korlátozások. A madárvédelmi irányelv alapján kijelölt Natura 2000 területeken a módosított erdőtörvény alapján szintén nem jelennek meg korlátozások. Jelentős Natura 2000 területeket érint, ahol a jogszabály-módosítások következtében a honvédelmi, illetve árvízvédelmi rendeltetés automatikusan elsőbbséget élvez a természetvédelmi, illetve Natura 2000 rendeltetésekkel szemben. A változtatások ellen a WWF Magyarország, úgyszintén mint a projekt szakmapolitikáért felelős partnere, több fórumon (Országos Erdő Tanács, Nemzeti Fenntartható Fejlesztés Tanács) is felszólalt, illetve egyeztetéseket folytatott az erdészeti érdekképviseleti szervezetekkel (Országos Erdészeti Egyesület, Magánerdő Tulajdonosok Országos

PILISI PARKERDŐ ZRT
PARKERDŐ AZ EMBEREKÉRT

WWF Magyarország

Álmos vezér útja 69/a
Budapest
1141

Tel: (1) 214 5554
Fax: (1) 212 9353
panda@wwf.hu
www.wwf.hu
Adószám:18226814-2-42

Szövetsége, Pro Silva Hungaria, állami erdőgazdaságok), a Földművelésügyi Minisztérium (jelenleg, illetve a későbbiekben a szövegben: Agrárminisztérium) tisztségviselőivel, közreműködött a kormány és a földművelésügyi miniszter tanácsadó testületeinek munkájában is.

Az erdőtörvény módosításának főbb eseményei, és természetvédelmet érintő elemei

Az erdőtörvény módosítása a Agrárminisztérium feladata volt. A módosítás előkészítése a különböző szakmai szervezetek részéről évek óta zajlott, és részbeni célja az adminisztrációs terhek, illetve különféle korlátozások csökkentése volt, az erdő tulajdonosai számára a tulajdonukban álló erdő optimális gazdasági hasznosításának biztosítása érdekében. Mindez jelentős részben a természetvédelmi korlátozások csökkentésén keresztül valósulhatott meg, annál is inkább, mivel a kormány az erdők közjóléti rendeltetését ugyancsak erősíteni igyekszik. A minisztérium jogalkotó munkáját számos érintett féllel egyeztetve, így a hatóságokkal, a nemzeti park igazgatóságokkal, erdész szakmai érdekképviselőkkel, természetvédelmi civil szervezetekkel.

Az események alakulása során a projektpartnerek egymástól elérő érdekeiket követve más-más ponton igyekeztek elősegíteni a jogszabályi átalakulást. Az erdészeti ágazat képviselői mindenekelőtt az erdők kezelőit sújtó adminisztrációs terhek, továbbá természetvédelmi korlátozások mértékének csökkenését igyekeztek elérni. A nemzeti park igazgatóságok, hatóságok és természetvédelmi civil szervezetek ezzel szemben igyekeztek a természetvédelmi szempontokat biztosító jogszabályi elemeket megőrizni, figyelembe véve a gyakorlati tapasztalatokon alapuló igényeket is. A WWF Magyarország sajtóközleményben bírálta az erdőtörvény 2016 tavaszán bemutatott koncepcióját. A projekt keretében kerekasztal-egyeztetést szervezett erdészeti érdekképviselőkkel (bevont erdészeti és természetvédelmi ágazati szereplők: Országos Erdészet Egyesület, Magán-Erdőgazdálkodók Országos Szövetsége, Magyar Madártani Egyesület, Magyar Természetvédők Szövetsége, WWF Magyarország). Kifejtette álláspontját az Országos Erdő Tanácsban. Összefogta a zöld civil szervezetek álláspontját a tervezett módosítással kapcsolatosan. Részt vett az Agrárminisztériumban több, a vitás pontok köré szerveződő szakmai vitában. Felszólalt a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Tanács munkacsoport ülésén, illetve a Parlament Mezőgazdasági Bizottságának ülésén a módosítási javaslatok egy része ellen. A WWF Magyarország szakmapolitikai erőfeszítései csak részben értek célba, az erdőtörvény módosítása számos ponton a gazdálkodóval való megegyezéstől teszi függővé a Natura 2000 területekre vonatkozó korlátozásokat és kezelési előírásokat, amely az Élet az Erdőben projekt célkitűzéseivel döntően ellentétesek. Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Erdőtörvény ill. Evt.) 2017. évi módosításai a gazdálkodóval történő megegyezéstől teszi függővé a természetvédelmi garanciák és eszközök alkalmazásának lehetőségét hazánk védett és Natura 2000 területein.

Az erdőtörvény 2016-2017 között zajló módosítása elsősorban a gazdálkodói érdekek fokozottabb figyelembe vétele érdekében történt. Ennek során a törvény számos korábbi, természetvédelmi szempontból indokolt előírása változott meg.

PILISI PARKERDŐ ZRT
PARKERDŐ AZ EMBEREKÉRT

WWF Magyarország

Álmos vezér útja 69/a
Budapest
1141

Tel: (1) 214 5554
Fax: (1) 212 9353
panda@wwf.hu
www.wwf.hu
Adószám:18226814-2-42

A 2009. évi Evt. módosítása a védett és Natura 2000 területen álló erdőkre előírható természetvédelmi célú korlátozásokat a gazdálkodóval történő megegyezéstől teszi függővé. A természetvédelmi korlátozások a kommunikációtól annak sikerétől, eredményétől függenek.

Natura 2000 erdőterületeket érintő, a támogatási rendszereket módosító szakmapolitikai döntések.

A LIFEinFORESTS Projekt keretében lehetőség nyílt arra, hogy a Natura2000 közösségi jelentőségű erdei élőhelyekhez kapcsolódó kihívásokról az erdőgazdálkodásban és a természetvédelemben dolgozó szakemberek közös fórumokon vitathassák meg kapcsolódó szakterületeik kihívásait, az esetleges konfliktusos helyzeteket. A szakmai eszmecserék folyamán mindig központi kérdésként merült fel a Natura 2000 hálózat működéséhez létfontosságúnak ítélt megfelelő támogatási rendszer. A pályázat megvalósítása során sajnos olyan kormányzati döntés született, amelynek következményeként jelentős összegű forrásokat csoportosított át a Natura 2000 erdők, illetve az Erdő-környezetvédelmi kifizetések jogcímeiről, melyet a projekt konzorcium több tagja (MEGOSZ, OEE, WWF) is kifogásolt. A projektidőszakban szerzett tapasztalatokra építve indokolt lehet a támogatási eszközrendszer megvizsgálása, optimalizálása annak érdekében, hogy a nemzeti és európai uniós közösségi források a lehető leghatékonyabban kerülhessenek felhasználásra Natura 2000 erdőterületeinken.

PILISI
PARKERDŐ ZRT
FARKERDŐ AZ EMBERÉJÉT

Összegzés

A projekt megvalósítása során alapvető tapasztalat volt, hogy a megvalósított tevékenységekre nagymértékű és széleskörű igény volt. A projekt-aktivitások közül elsősorban az olyan személyes bevonással járó tevékenységeink voltak sikeresek, mint a tanulmányutak, tréningek és kerekasztal-beszélgetések. Kiemelhető, hogy a magyarországi Natura 2000 előírások végrehajtásával kapcsolatos szakmai háttér létrehozásában, teljesebbé tételében a projekt jelentős lépéseket tett. A háttéranyagok előkészítésébe a magyarországi szakértői közösség szinte teljes körét bevontuk. Az elkészített anyagok felhasználása a gyakorlatorientált programokon megtörtént, illetve azok a későbbiekben is elérhetők és alkalmazhatók.

A partnerek mindegyike pozitív véleménnyel volt a projekt résztvevői és az ágazatok közötti együttműködés megvalósításáról. Az ágazatközi kapcsolatok erősítése mellett a projekt kiemelkedő eredményének tekintető a magánerdő-tulajdonosi, illetve magánerdő-gazdálkodói csoport aktivizálása. A projekt által megszólított emberek visszajelzése alapján a kapcsolati hálójuk jelentősen fejlődött, számos új információhoz jutottak, és nagyobb mértékben bekerültek a helyi szakmai vérkeringésbe.

Az egyeztetések során a természetvédők és erdészek közötti fontosabb nézeteltérések és konfliktusok a felszínre kerültek, de ezek feloldása sok esetben még nem történt meg. A konfliktusok feloldásában sok esetben az új szemléletű oktatásban részesült fiatal szakembergenerációk munkába állása lehet az egyik kulcs. Ennek elősegítésében a jövő szakembereinek további, részletesebb Natura 2000 témájú képzése, tájékoztatása kiemelkedően fontos szerepet játszik. Az oktatás szereplőitől kapott egyöntetű visszajelzés volt továbbá, hogy a projekt során a képzési intézményekben bemutatott tudásanyagra egyértelmű igény és szükség van. Ezt jól mutatja az is, hogy a projektrendezvények mind magas részvétel mellett zajlottak.

A Natura 2000 erdőterületekhez kapcsolódó szabályozás kapcsán a korlátozó, támogató keretrendszer részletes átgondolása különösen fontos lehet, mivel a szabályozás rossz vagy bonyolult megvalósulása elrettentheti az újfajta gazdálkodási módokra amúgy nyitott erdőgazdálkodókat. A jövőben sok esetben inkább a támogató, tanácsadó, iránymutató jellegű tevékenységgel működő hatóság lenne az ideális.